

Ελληνογερμανική ανταλλαγή μαθητών για την ιστορική μνήμη

Διογένης Δημητρακόπουλος

11/11/2024 11 Νοεμβρίου 2024

Για πέντε μέρες οι μαθητές από την Ελλάδα και τη Γερμανία είχαν την ευκαιρία να γνωριστούν
Εικόνα: Diogenis Dimitrakopoulos/DW

Μαθητές από σχολεία της περιοχής του Ντύσσελτορφ επισκέφτηκαν τη Θεσσαλονίκη σε μια δημιουργική συνάντηση με μαθητές του 1ου Γυμνασίου Ευόσμου με θέμα την ιστορική μνήμη. Χορηγός το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας.

<https://p.dw.com/p/4mqHJ>

Για πέντε μέρες οι μαθητές από την Ελλάδα και τη Γερμανία είχαν την ευκαιρία και τον χρόνο να γνωριστούν, να ανταλλάξουν ιδέες, να κάνουν φίλους και να ανακαλύψουν μαζί νέα πράγματα. Να επισκεφτούν ιστορικούς τόπους και να συνεργαστούν στη μελέτη της κοινής ιστορία Ελλάδας και Γερμανίας και προωθήσουν ενεργά τις αξίες της δημοκρατίας και της ανεκτικότητας. Μια ξεχωριστή συνάντηση με την επιχορήγηση του Ελληνογερμανικού Ιδρύματος Νεολαίας.

Η σημασία μιας σχολικής ανταλλαγής

Εικόνα: Diogenis Dimitrakopoulos/DW
Οι καθηγητές από Ελλάδα και Γερμανία

Εικόνα: Diogenis Dimitrakopoulos/DW
Η Σοφί Κάντεν μαθήτρια από τη Γερμανία

«Ήταν κάτι καινούριο για μένα να επισκεφτώ τη Θεσσαλονίκη και να γνωρίσω πως λειτουργεί το ελληνικό σχολείο. Ήταν πολύ σημαντικό να μάθω για την ιστορία της πόλης και τον εκτοπισμό τόσων Εβραίων της πόλης στα στρατόπεδα συγκέντρωσης στο Άουσβιτς. Έμαθα πολλά,

δεν έβλεπα απλά αξιοθέατα», τονίζει η 16χρονη Σοφί Κάντεν που συμμετείχε στο πρόγραμμα ανταλλαγής από γερμανικής πλευράς.

Το ταξίδι στην Ελλάδα ήταν σε συνέχεια προηγούμενης επίσκεψης αντιπροσωπείας μαθητών του 1ου Γυμνασίου Ευόσμου στο Ντύσσελτορφ τον προηγούμενο Φεβρουάριο. «Ήταν συναρπαστική εμπειρία. Κάναμε νέους φίλους από τη Γερμανία και γνωρίσαμε τις συνήθειες τους. Μάθαμε πράγματα για την ιστορία που δε θα μπορούσαμε να μάθουμε σε ένα απλό μάθημα», αναφέρει η Ελένη Χριστοφορίδου, μαθήτρια της 3ης Γυμνασίου. Στο ταξίδι τους στη Γερμανία οι Έλληνες μαθητές είχαν την ευκαιρία να επισκεφτούν το μνημείο για τα θύματα από τα εγκλήματα του εθνικοσοσιαλισμού στο Ντίσελτορφ και το άλλοτε Γραφείο της Γκεστάπο στην Κολωνία, ερχόμενοι σε επαφή με την τραγική ιστορία του παρελθόντος.

Καλλιέργεια κουλτούρας μνήμης

Εικόνα: Diogenis Dimitrakopoulos/DW
Ο Σαράντης Τούλης, καθηγητής Πληροφορικής στο 1ο Γυμνάσιο Ευόσμου

Οι ανταλλαγές μαθητών είχαν πάντα την έννοια του γνωρίζω τον άλλον. «Το θέμα της ενασχόλησης με τη μνήμη το διαλέξαμε μαζί με τους μαθητές. Αν δεν έχουμε ιστορική μνήμη, το μέλλον μας είναι αβέβαιο», επισημαίνει Σαράντης Τούλης,

καθηγητής Πληροφορικής στο 1ο Γυμνάσιο Ευόσμου, εκ των υπευθύνων για την ελληνική πλευρά. Οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να κάνουν έρευνα, να ψάξουν αντικρουόμενες πληροφορίες για τα γεγονότα του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου.

Εικόνα: Diogenis Dimitrakopoulos/DW
Επίσκεψη των μαθητών στο Εβραϊκό Μουσείο της Θεσσαλονίκης

Αλλά και να βιώσουν τα γεγονότα του παρελθόντος μέσα από επισκέψεις σε μουσεία, όπως το Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης που συζητούσαν θεωρητικά στα μαθήματα της Ιστορίας στο σχολείο. «Μετά στην ολομέλεια,

συζητάμε αυτά που βρήκαν οι μαθητές και καταλήγουμε σε κάποια συμπεράσματα. Πάντα υπάρχει ένα παραδοτέο με την παρουσίαση ενός θέματος. Σε μία συνάντηση ένας μαθητής μας ήταν τόσο παρακινημένος από όσα έμαθε για το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο που σκεφτόταν μήπως γίνει κάτι ανάλογο στο μέλλον, προσπαθώντας μάλιστα να ευαισθητοποιήσει και τους άλλους συμμαθητές να προσέχουν όσον αφορά τη συμπεριφορά τους στο διαφορετικό», λέει χαρακτηριστικά ο κ. Τούλης.

Κοινά σημεία και διαφορές

Εικόνα: Diogenis Dimitrakopoulos/DW
Η Έλενα Βεργή από τη γερμανική πλευρά

Οι μαθητές έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη ζωή και την καθημερινότητα στο σχολείο. Πώς διεξάγεται η εκπαίδευση, πως είναι σχέση δασκάλου-μαθητή στις δύο χώρες. «Είναι σημαντικές τέτοιες συναντήσεις, ειδικά για το θέμα της αποδοχής της διαφορετικότητας.

Βλέπουμε τα κοινά σημεία και τις διαφορές μεταξύ Ελλήνων και Γερμανών αλλά και ποια στερεότυπα ακολουθούμε. Όστε τα παιδιά που θα εισέλθουν σε αυτήν την κοινωνία να μπορούν να αντιμετωπίσουν τις διακρίσεις», λέει μιλώντας στη Deutsche Welle, η Έλενα Βεργή, καθηγήτρια Γερμανικών και Βιολογίας και υπεύθυνη νεολαίας της Ελληνο-Γερμανικής Εταιρείας Ντίσσελντορφ, που οργάνωσε την ανταλλαγή από γερμανικής πλευράς. «Οι μαθητές βίωσαν τις συνέπειες του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου, οι οποίες είναι ορατές ακόμα και σήμερα στην Ελλάδα. Παρακολούθησαν την ελληνική ιστορία όχι μόνο ως μια ιστορία που βρίσκεται πίσω μας, αλλά που είναι ακόμα πολύ ζωντανή μέσα από διηγήσεις», επισημαίνει.

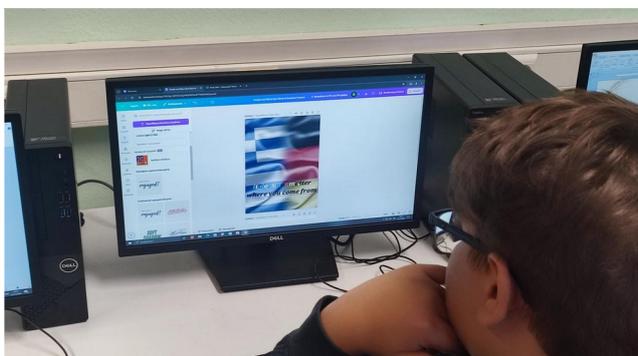

Εικόνα: Diogenis Dimitrakopoulos/DW Οι μαθήτριες Αναστασία Τσαχιρίδου και Ελένη Χριστοφορίδου

«Γνωρίσαμε παιδιά από τη Γερμανία πιστεύω ότι αυτό βοηθάει να επουλωθούν οι πληγές από τα αγκάθια του παρελθόντος μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας. Από αυτή την ανταλλαγή κατάλαβα ότι θα πρέπει να εμβαθύνουμε περισσότερο στην ιστορία και χρειαζόμαστε και το βιωματικό κομμάτι για να

εξελιξουμε τις σχέσεις μας προς το καλύτερο», αναφέρει από την πλευρά της η μαθήτρια Αναστασία Τσαχιρίδου.

Πυξίδα για το μέλλον

Εικόνα: Diogenis Dimitrakopoulos/DW
Οι μαθητές και μαθήτριες έφτιαξαν ένα πόστερ με θέμα τις ευκαιρίες τέτοιων ανταλλαγών

Το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας ενισχύει τις ελληνογερμανικές ανταλλαγές νέων και δίνει μεγάλη σημασία στην στήριξη δράσεων για την ιστορική μνήμη. Το πρόγραμμα του «θυμόμαστε για το αύριο», έφερε κοντά στην περίοδο της πανδημίας εμπειρογνώμονες και ειδικούς της ιστορικής μνήμης από τις δύο χώρες. Στη Γερμανία εξακολουθούν να μην είναι ευρέως γνωστά τα εγκλήματα της γερμανικής Κατοχής και στην Ελλάδα η ενασχόληση με το θέμα έχει μια ιδιαίτερη πολιτική φόρτιση.

Σε μια εποχή που ο εξτρεμισμός και ο λαϊκισμός βρίσκονται σε άνοδο και αποτελούν απειλή για τη δημοκρατία στην Ευρώπη, είναι σημαντικό να αντιμετωπιστούν αποφασιστικά, βάζοντας ισχυρά θεμέλια, από μικρή ηλικία. Τέτοιου είδους ανταλλαγές νέων με επίκεντρο τη μνήμη δείχνουν ότι τα οδυνηρά διδάγματα της ιστορίας μπορούν να χρησιμοποιηθούν για μια ισχυρή και ειρηνική Ευρώπη, ενθαρρύνοντας την ενεργό δέσμευση για τη διατήρηση των αξιών και των αρχών για έναν καλύτερο κόσμο, με οδηγό την μεταπολεμική πρακτική.

Quelle: <https://www.dw.com/el/ελληνογερμανική-ανταλλαγή-μαθητών-για-την-ιστορική-μνήμη/a-70746049>

Griechisch-deutscher Schüleraustausch zum historischen Gedächtnis

Schülerinnen und Schüler von Schulen aus der Region Düsseldorf besuchten Thessaloniki und trafen sich mit Schülern des 1. Gymnasiums von Evosmos in Thessaloniki zu einer kreativen Begegnung zum Thema historisches Gedächtnis. Gefördert wurde dieser Austausch durch das Deutsch-Griechische Jugendwerk.

Fünf Tage lang hatten die Schülerinnen und Schüler aus Griechenland und Deutschland die Gelegenheit und Zeit, sich kennenzulernen, Ideen auszutauschen, Freundschaften zu schließen und gemeinsam Neues zu entdecken. Sie besuchten historische Stätten, arbeiteten bei der Erforschung der gemeinsamen Geschichte Griechenlands und Deutschlands zusammen und förderten aktiv die Werte von Demokratie und Toleranz. Ein besonderes Treffen, das von dem Deutsch-Griechischen Jugendwerk gefördert wurde.

Die Bedeutung eines Schüleraustauschs

„Es war etwas Neues für mich, Thessaloniki zu besuchen und zu erfahren, wie die griechische Schule funktioniert. Es war sehr wichtig, etwas über die Geschichte der Stadt und die Deportation so vieler Juden der Stadt in die Konzentrationslager von Auschwitz zu erfahren. Ich habe viel gelernt und nicht nur Sehenswürdigkeiten gesehen.“, sagt die 16-jährige Sophie Kaden, die an dem Austauschprogramm auf deutscher Seite teilgenommen hat.

Die Reise nach Griechenland folgte auf den Besuch einer Schülerdelegation des 1. Gymnasiums Evosmos/Thessaloniki in Düsseldorf im vergangenen Februar. „Es war eine spannende Erfahrung. Wir haben neue Freunde aus Deutschland gefunden und ihre Gewohnheiten kennengelernt. Wir haben Dinge über Geschichte gelernt, die wir in einer einfachen Unterrichtsstunde nicht hätten lernen können.“, sagt Eleni Christoforidou, eine Schülerin des griechischen Gymnasiums. Während ihrer Reise nach Deutschland hatten die griechischen Schüler die Gelegenheit, die Mahn- und Gedenkstätte für die Opfer der Verbrechen des Nationalsozialismus in Düsseldorf und die ehemalige Gestapo-Dienststelle in Köln zu besuchen und so mit der tragischen Geschichte der Vergangenheit in Berührung zu kommen.

Eine Kultur der Erinnerung pflegen

Beim Schüleraustausch ging es schon immer um das gegenseitige Kennenlernen. „Das Thema des Umgangs mit der Erinnerung wurde gemeinsam mit den Schülern ausgewählt. Wenn wir kein historisches Gedächtnis haben, ist unsere Zukunft ungewiss“, sagt Sarantis Toulis, Informatiklehrer am 1. Gymnasium von Evosmos, einer der Verantwortlichen für die griechische Seite. Die Schüler hatten die Möglichkeit, zu recherchieren und nach widersprüchlichen Informationen über die Ereignisse des Zweiten Weltkriegs zu suchen.

Aber auch durch den Besuch von Museen, wie dem Jüdischen Museum in Thessaloniki, konnten sie die Ereignisse der Vergangenheit nachempfinden, über die sie im Geschichtsunterricht in der Schule theoretisch besprochen haben. „Anschließend diskutieren wir im Plenum, was die Schüler herausgefunden haben und ziehen Schlussfolgerungen. Bei der Präsentation eines Themas gibt es immer ein Ergebnis. Bei einem Treffen war einer unserer Schüler durch das, was er über den Zweiten Weltkrieg gelernt hatte, so motiviert, dass er darüber nachdachte, ob etwas Ähnliches in der Zukunft passieren könnte, und sogar

versuchte, andere Mitschüler zu sensibilisieren, damit sie mit ihrer Haltung gegenüber dem Anderen vorsichtig sind“, sagt Herr Toulis.

Gemeinsamkeiten und Unterschiede

Die Schüler zeigten ein besonderes Interesse am Leben und am Schulalltag. Wie der Unterricht abläuft, wie das Verhältnis zwischen Lehrern und Schülern in den beiden Ländern ist. „Solche Begegnungen sind wichtig, vor allem zum Thema Akzeptanz von Vielfalt. Wir sehen die Gemeinsamkeiten und Unterschiede zwischen Griechen und Deutschen, aber auch, welchen Stereotypen wir folgen. Damit die Kinder, die in diese Gesellschaft kommen, mit Diskriminierung umgehen können“, sagt Elena Vergis, Lehrerin für Deutsch und Biologie und Jugendbeauftragte der Deutsch-Griechischen Gesellschaft Düsseldorf e.V., die den Austausch auf deutscher Seite organisiert hat, gegenüber der Deutschen Welle. „Die Schülerinnen und Schüler erlebten die Folgen des Zweiten Weltkriegs, die in Griechenland noch heute sichtbar sind. Sie erlebten die griechische Geschichte nicht nur als eine Geschichte, die hinter uns liegt, sondern als eine, die durch Erzählungen noch sehr lebendig ist“, sagt sie.

„Wir haben Kinder aus Deutschland getroffen, und ich glaube, das hilft, die Wunden der Vergangenheit zwischen Griechenland und Deutschland zu heilen. Durch diesen Austausch wurde mir klar, dass wir tiefer in die Geschichte eindringen müssen und dass wir die Erfahrung brauchen, um unsere Beziehungen zum Besseren zu entwickeln“, sagt die Schülerin Anastasia Tsakchiridou.

Kompass für die Zukunft

Das Deutsch-Griechische Jugendwerk unterstützt den deutsch-griechischen Jugendaustausch und legt großen Wert auf die Förderung von Aktionen zur historischen Erinnerung. Das Programm „Erinnern für morgen“ brachte während der Pandemiezeit Experten und Fachleute für historische Erinnerung aus beiden Ländern zusammen. In Deutschland sind die Verbrechen der deutschen Besatzungszeit noch immer nicht allgemein bekannt, und in Griechenland ist die Beschäftigung mit diesem Thema politisch besonders brisant.

In einer Zeit, in der Extremismus und Populismus auf dem Vormarsch sind und eine Bedrohung für die Demokratie in Europa darstellen, ist es wichtig, ihnen entschlossen entgegenzutreten, indem schon in jungen Jahren ein starkes Fundament gelegt wird. Solche erinnerungsorientierten Jugendbegegnungen zeigen, dass die schmerzhaften Lektionen der Geschichte für ein starkes und friedliches Europa genutzt werden können, und ermutigen zu einem aktiven Engagement für die Wahrung von Werten und Grundsätzen für eine bessere Welt, die sich an der Nachkriegspraxis orientieren.

Quelle: <https://www.dw.com/el/ελληνογερμανική-ανταλλαγή-μαθητών-για-την-ιστορική-μνήμη/a-70746049>

Übersetzung ins Deutsche: E. Bikaki